

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Compositie

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 28 november 2022

Samenvatting

De inspectie heeft op 6 oktober 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Peuterspeelzaal De Compositie in Almere.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven en peuteropvanglocaties in Nederland. Deze locatie maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de Peuterspeelzaal De Compositie en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters kunnen stimuleren op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling, taal, rekenen en bewegen.

Er is op het kinderdagverblijf aandacht voor de inrichting van de ruimte(n), er zijn bijvoorbeeld speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze hoeken bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn kunnen spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren. De sfeer in de groep is prettig en vrolijk. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers hebben een volgsysteem waarin zij kunnen bijhouden hoe het met een peuter gaat. Ze kunnen daarmee nagaan in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1-2 van de basisschool gaan. Deze gegevens dragen ze over naar de basisschool.

De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat. Ze ervaren De Compositie als een veilige plek voor hun

**Kinderopvangorganisatie: GO!
Kinderopvang**

LRK-nummer: 232250303

Totaal aantal doelgroeppeuters: 14

kinderen.

Er is een sterke samenwerking tussen de locatie en de gemeente om de kwaliteit van voorschoolse educatie te blijven verbeteren.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

Met het programma voor de voorschoolse educatie kunnen de pedagogisch medewerkers nog leren om te denken en te handelen met behulp van de ontwikkelingsdoelen voor de peuters. We bedoelen hier de doelen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling, rekenen en bewegen.

We zien dat de pedagogisch medewerkers zich ook nog kunnen verbeteren in het gericht observeren van de ontwikkeling van de peuters. De focus op de doelen van de voorschoolse educatie, kan daarbij sterker zijn. Ook in de planning en de voorbereidingen van de activiteiten kunnen de pedagogisch medewerkers leren om meer rekening te houden met de ontwikkelingsdoelen van de peuters in het kader van de voorschoolse educatie. Deze educatieve doelen kunnen ze dan ook betrekken in de gesprekken met de ouders van de peuters, over hoe het gaat met hun kind.

Tot slot kan de organisatie meer oog hebben voor de ontwikkelingsresultaten die de pedagogisch medewerkers en de peuters bereiken in de voorschoolse educatie. Daardoor zal het ook mogelijk zijn voor de organisatie zelf om gericht na te gaan wat goed gaat of beter kan.

Vervolg

We bezoeken de kinderopvanglocatie weer als daar reden voor is, of wanneer de locatie in een steekproef is gekomen (zoals dat nu het geval was). We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op Peuterspeelzaal De Compositie.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, coaches vanuit zowel de organisatie zelf als vanuit de gemeente en de locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en coach van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op Peuterspeelzaal De Compositie.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Peuterspeelzaal De Compositie in hoofdlijnen als voldoende. De meeste standaarden zijn als voldoende gewaardeerd. Tegelijk hebben we voor een paar standaarden vastgesteld dat die voor verbetering vatbaar zijn. Tot slot hebben we ook een van de standaarden als goed gewaardeerd.

Context

Peuterspeelzaal De Compositie hoort bij kinderopvangorganisatie GO! Kinderopvang. De Peuterspeelzaal is gevestigd in hetzelfde gebouw als Basisschool De Compositie, die zichzelf brede school noemt met kinderopvang, voor- en naschoolse opvang en naschoolse activiteiten. Peuterspeelzaal De Compositie wordt een vve-peuterspeelzaal genoemd, een aanzienlijk deel van de peuters heeft een ve-indicatie en geniet gesubsidieerde voorschoolse educatie.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 27 januari 2022 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden enkele tekortkomingen vertoonden, maar die zijn inmiddels hersteld.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er zijn voor ons op dit moment geen redenen om in het toezicht vervolgafspraken te maken.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op Peuterspeelzaal De Compositie.

We onderzochten in totaal acht standaarden, waarvan we er vijf als voldoende waarden. Twee standaarden merken we aan als 'kan beter'. Dat betekent dat we vaststellen dat in de kwaliteit van de voorschoolse educatie nog verbetering mogelijk is. Tot slot hebben we ook een standaard gewaardeerd als goed.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte voldoende aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt, en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen. De kinderen mogen spelen met de materialen van de thematafel.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als Kan beter.

De pedagogisch medewerkers volgen de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Daarmee is vast te stellen of de ontwikkeling van de peuter(s) verloopt zoals valt te verwachten. De mogelijkheden

van het instrument kunnen beter worden benut, zagen we.

De voorschool verzamelt de informatie systematisch en houdt het bij in het observatie-instrument. De pedagogisch medewerkers mogen de voorschoolse educatie nog meer afstemmen op de zone van de naaste ontwikkeling van de individuele peuters. In hun dagelijkse planning kunnen ze concrete doelen meenemen, zoals bijvoorbeeld de peuter die dat al kan, zelf te laten knippen.

Dat geldt voor de peuters bij wie de ontwikkeling stagneert, maar ook voor de peuters die verder zijn in hun ontwikkeling en juist extra uitdaging kunnen gebruiken.

Bovendien is het mogelijk om met behulp van het observatie-instrument na te gaan hoe de ontwikkeling van de gehele groep verloopt. Het is zinvol om dergelijke gegevens op groepsniveau in te zetten om zodoende de doelen en de activiteiten efficiënt te plannen voor de gehele groep, waaronder de doelgroeppeuters. Dat kan per week, maar ook op een langere termijn.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd op de groep. We zagen dat de pedagogisch medewerkers een sterke onderlinge samenwerking hadden waarin voor de kinderen duidelijk was wie op welk moment welke rol nam in de activiteiten op de groep. Zo realiseerden de pedagogisch medewerkers samen een vrolijke en veilige sfeer, waarin de regels en routines duidelijk waren voor de peuters.

Wij zagen dat de pedagogisch medewerkers daarbij oog hadden voor de peuters, ze toonden zich betrokken bij wat de peuters vertelden of lieten zien. Tegelijk creëerden ze ruimte voor het spel, waarbij we ook zagen dat ze rekening hielden met wat het kind nodig had. Ze reageerden zichtbaar responsief op het gedrag en de uitingen van de kinderen, de grenzen en afspraken in de groep waren daarbij steeds duidelijk. Het pedagogisch handelen is tegelijkertijd sterker zichtbaar dan het educatief handelen.

In de planning was te zien welke activiteiten er zoal stonden gepland, maar duidelijkheid over het doel daarbij, ontbrak. Het gaat hier vooral over gerichte doelen die voor (in ieder geval) de doelgroepkinderen van toepassing horen te zijn tijdens de activiteiten in de groep. Verdere ontwikkeling van het pedagogisch-educatief handelen is dan ook mogelijk door gezamenlijke verdieping in het educatief handelen en vervolgens daarover afspraken te maken.

Deze laatste opmerking sluit overigens aan bij onze onderbouwing van de waardering Kan beter hierboven, bij de standaard Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2).

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de (doelgroep)peuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. De kinderopvangorganisatie betreft de ouders daarbij en vraagt hen toestemming om de ontwikkelingsgegevens van de peuters te delen. Bij voorkeur voeren zij bij de overdracht een gesprek met ook de ouders erbij.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Zo is er een doorgaande lijn in het aanbod en de zorg/extra begeleiding. Eén van de basisscholen is gevestigd in hetzelfde gebouw, wat de onderlinge communicatie ten goede komt en de samenwerking voor beide partijen laagdrempeliger maakt.

De peuterspeelzaal ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en het team stemt het ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en apps of e-mail. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

Naar eigen zeggen kan de samenwerking op individueel niveau van de (doelgroep)peuters soms beter, zoals bijvoorbeeld wanneer een peuter ook logopedie krijgt of daarvoor in aanmerking komt. Zeker wanneer de logopedie onder peuterspeelzaaltijd plaatsvindt, is samenwerking logisch en effectief voor alle partijen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie

K

V

G

OR1 Ontwikkelingsresultaten

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als Kan beter.

De organisatie gebruikt een ontwikkelingsvolgsysteem, zoals we hiervoor (bij OP₂) ook al schreven. De pedagogisch medewerkers zijn nog zoekend in de manier waarop zij optimaal gebruik kunnen maken van het systeem.

We zien hier dan ook dat de organisatie op dit onderdeel van de voorschoolse educatie in ontwikkeling is. Wat beter kan, is het in kaart brengen van de ontwikkelingsresultaten die de peuters als groep bereiken. Door op groepsniveau te kijken welke ontwikkelingsresultaten behaald zijn, kan de leiding, samen met de medewerkers de kwaliteit van de voorschoolse educatie van de locatie inzichtelijk evalueren. Ook biedt het de houder mogelijkheden om evaluaties samen met de andere voorschoolse locaties van GO! Kinderopvang uit te voeren, ten dienste van gezamenlijk evalueren, en wellicht de verdere professionalisering.

Verder kan het stellen van ambitieuze doelen zorgen voor een scherpere blik op wat de pedagogisch medewerkers willen en kunnen bereiken met de peuters. Wanneer is de organisatie tevreden over hoe een peuter uitstroomt naar de basisschool? Is dat wanneer de peuters ontwikkeling laten zien en de taal begrijpen, of is dat niet genoeg en wil de voorschool concrete doelen stellen op de in te lopen achterstanden?

Daarnaast is het op gemeentelijk niveau nuttig om de ontwikkelingsresultaten van de voorschoolse educatie te bekijken en te evalueren, samen de overige organisaties voor kinderopvang en voorschoolse educatie in de gemeente.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog			•

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als voldoende.

De houder van de peuterspeelzaal heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

De peuterspeelzaal heeft ambitieuze doelen geformuleerd. Het evalueren via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg van alle doelstellingen uit het (pedagogisch) beleidsplan, is in ontwikkeling. Op die manier kan de leiding nagaan of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding, samen met de coaches, regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevraagd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als goed.

De leiding van het peuterspeelzaal verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij voorschoolse educatie hebben gehad. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van de peuterspeelzaal bespreekt regelmatig haar ambities met belanghebbenden en welke resultaten ze behaalt.

Niet alleen verantwoordt de leiding van de peuterspeelzaal zich aan de gemeente, er is een sterke samenwerking waarbij de Stedelijke VE-coach een grote betrokkenheid heeft. Deze coach, bekostigd door de gemeente, begeleidt en ondersteunt de pedagogisch medewerkers in

de keuzes die zij maken in hun werk met de peuters.

De peutergroepen met voorschoolse educatie worden door de houder Talentgroepen genoemd, en de ouders van deze peuters worden op een intensieve manier betrokken door het initiatief VVE Thuis. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Bedankt voor het rapport m.b.t. themaonderzoek kwaliteit voorschoolse educatie op de Compositie. Naar aanleiding van uw bezoek aan de voorschool op 6 oktober 2022 vind ik het positief dat u aangeeft dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een VVE programma, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters kunnen stimuleren op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling, taal, rekenen en bewegen.

Naast de uitkomsten van de observatie op de groep, geven ook de geïnterviewde ouders een mooie bevestiging van het feit dat wij ouderbetrokkenheid zeer belangrijk vinden. Juist de sterke samenwerking met ouders, coaches, school, gemeente en verschillende jonge kind experts geeft ons de mogelijkheid om continue bezig te zijn om de kwaliteit van voorschoolse educatie te blijven verbeteren en zo het kind extra educatief en een ontwikkeling stimulerend aanbod te geven.

In dit rapport staan ook aandachtsgebieden waar ik niet geheel inhoudelijk op zal ingaan, maar ik heb wel voornemens om samen met alle betrokkenen hierop te reflecteren en ik neem graag de waardevolle ontwikkelpunten mee ter verbetering van de kwaliteit.

Graag wil ik ook van deze gelegenheid gebruik maken om aan te geven hoe trots ik ben op mijn team. Ik heb het voorrecht dat ik in de dagelijkse praktijk de enorme toewijding mag ervaren, maar daarnaast is ook de gegeven waardering van "goed" in dit rapport een prachtige bekroning voor hun inzet ten aanzien van de manier waarop ze samenwerken met ouders.

Tot slot leveren de betrokken stedelijke coach VE en pedagogisch coach ook een belangrijke bijdrage aan onze voorschool. De coaches voorzien de pedagogisch medewerkers doormiddel van coaching on the job van handvaten en praktische instrumenten die passen in onze visie op de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De gezamenlijke ambities worden breed gedragen en zijn dan ook van grote meerwaarde.

*Danielle van der Bijl
Locatieleider PSZ de Compositie
GO! Kinderopvang*